

Procedura organizacji wycieczek szkolnych

ZBIÓR PRZEPISÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH ORGANIZACJI TURYSTYKI SZKOLNEJ

Stan prawny: 01.09.2018 r.

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tj. Dz.U. 2018 r., poz. 996).
3. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (tekst ujednoczony: Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1241, z 2013 r. poz. 7).
4. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1240 z późn. zm, t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z 2017 r. poz. 1566).
5. Ustawa z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1260, 1926, z 2018 r. poz. 79, 106, 138, 317).
6. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jedn.: t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1553, 2361).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2018 r., poz. 1055).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2005 r. w sprawie wzoru formularza listy podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej (Dz. U. z 2005 r. 188 poz. 1582)

§ 1 Zasady ogólne

1. Przedszkola, szkoły i placówki mogą organizować dla uczniów krajoznawstwo i turystykę.
2. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu:
 - a) poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
 - b) poznawanie kultury i języka innych państw,
 - c) poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
 - d) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,

- e) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
- f) upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej,
- g) poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
- h) przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej,
- i) poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

3. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.

§ 2

Rodzaje wycieczek

1. Organizowanie krajoznawstwa i turystyki w naszej szkole może odbywać się w formach:

- a) wycieczek przedmiotowych – inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego albo programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
- b) wycieczek krajoznawczo-turystycznych o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
- c) specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych, – zwanych dalej „wycieczkami”.

2. Wycieczki mogą być organizowane w kraju lub za granicą.

3. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej i umiejętności.

4. Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły lub placówki liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień

rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.

5. Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki.

6. Wzór karty wycieczki określa załącznik do rozporządzenia.

7. Do karty wycieczki dołącza się listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica lub rodziców ucznia. Listę uczniów podpisuje dyrektor szkoły.

8. W przypadku wycieczki organizowanej za granicą:

- 1) dyrektor szkoły jest obowiązany poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu takiej wycieczki, przekazując kartę wycieczki; dyrektor szkoły nie przekazuje listy uczniów;
 - 2) szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów;
 - 3) kierownik wycieczki lub co najmniej jeden opiekun wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.
9. Zgoda rodziców na udział w wycieczce ucznia niepełnoletniego jest wyrażana w formie pisemnej.
10. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
11. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły.
12. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

§ 3 Kierownik wycieczki i opiekunowie

1. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika wycieczki lub imprezy spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
2. Kierownik wycieczki, za zgodą Dyrektora, może też łączyć funkcję kierownika i opiekuna wycieczki lub imprezy.
3. Kierownik wycieczki w szczególności:
 - 1) opracowuje program i regulamin wycieczki,
 - 2) zapoznaje uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem i regulaminem wycieczki oraz informuje ich o celu i trasie wycieczki,
 - 3) zapewnia warunki do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawuje nadzór w tym zakresie,
 - 4) zapoznaje uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania,
 - 5) określa zadania opiekunów wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom,
 - 6) nadzoruje zaopatrzenie uczniów i opiekunów wycieczki w odpowiedni sprzęt, wyposażenie oraz apteczkę pierwszej pomocy,
 - 7) organizuje i nadzoruje transport, wyżywienie i noclegi dla uczniów i opiekunów wycieczki,
 - 8) dokonuje podziału zadań wśród uczniów,
 - 9) dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
 - 10) dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora szkoły i rodziców.
4. Opiekun wycieczki w szczególności:

- 1) sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami,
- 2) współdziała z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu,
- 3) sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
- 4) nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom,
- 5) wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika wycieczki.

5. Zadania dyrektora:

- 1) wyznacza kierownika wycieczki lub imprezy,
- 2) zatwierdza dokumenty,
- 3) zatwierdza rozliczenie finansowe wycieczki lub imprezy,
- 4) informuje organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu wycieczek zagranicznych.

§ 4 Zasady organizacji wycieczek/wyjść poza teren szkoły.

1. Dla zapewnienia uczestnikom wycieczek pełnego bezpieczeństwa konieczne jest przydzielenie opiekunów według następujących zasad:

- a) jeden opiekun na 30 osób podczas wycieczek przedmiotowych na terenie tej samej miejscowości,
- b) jeden opiekun na 15 uczniów, przy wyjściu lub przy wyjeździe (komunikacja miejska, autokar) poza teren tej samej miejscowości,
- c) jeden opiekun na 10 osób na wycieczki górskie,
- d) jeden opiekun na 5 uczestników na wycieczkach wysokogórskich (wymagany jest przewodnik górski),
- e) jeden opiekun w przedziale przy przejazdach kolejowych,
- f) jeden opiekun na 5 uczestników na szlakach wodnych,
- g) jeden opiekun w każdym wagoniku kolejki linowej,
- h) dwóch opiekunów na 13 osób na wycieczkach rowerowych (kolumna nie może liczyć więcej niż 15 rowerzystów).
- i) jeden opiekun na 10 osób, w innego rodzaju wycieczkach,

2. Organizując wycieczki autokarowe do dużych miast, teatrów, muzeum, pomników kultury – nie musi się brać pod uwagę wieku uczestników. Uwzględnić natomiast należy

relację pomiędzy poziomem umysłowym, inteligencją ucznia a tematem do realizacji podczas wycieczki.

3. W wycieczkach rowerowych mogą brać udział uczniowie, którzy ukończyli 12 lat i posiadają kartę rowerową. Długość trasy do 50 km dziennie. Z tyłu i przodu bezwzględnie jadą osoby dorosłe. Odległość od roweru do roweru nie powinna przekraczać 5 m. Przerwa między grupami co najmniej 150 m. Oznaczenia: z przodu biała chorągiewka, z tyłu wysunięty lizak zamontowany przy siodelku rowerowym.

4. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac szkolny lub inne miejsce wyznaczone przez kierownika wycieczki, skąd uczniowie udają się do domu; po godzinie 21:00 – wyłącznie pod opieką rodziców.

5. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku.
6. Opiekunowie powinni sprawdzać stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdów oraz po przybyciu do punktu docelowego.
7. Nie wolno zatrzymywać się w czasie jazdy autobusem w celu wysadzenia dzieci. Wyjątek – pisemna prośba rodzica ucznia, który będzie stał w miejscu wcześniej ustalonym.
8. Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych) wymaga pisemnej zgody rodziców albo opiekunów prawnych, którzy powinni przed jej rozpoczęciem pokryć koszty związane z udziałem w niej ich dziecka.
9. Wycieczka może być odwołana z powodu braku pisemnej zgody rodziców uczniów.
10. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżyicy, gołoledzi.
11. Podczas wycieczek należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.
12. W przypadku zaginięcia - uczeń (uczniowie) bezwzględnie pozostaje w miejscu zaginięcia.
 - a) Miasto – uczeń zna miejsce postoju, plan dnia, zawiadamiamy policję, dyrektora szkoły, rodziców.
 - b) Szlak turystyczny - uczeń wie, dokąd idziemy, zna kolor szlaku i docelowe schronisko, zawiadamiamy GOPR, schronisko, dyrektora szkoły, rodziców.
13. Uczestnicy wycieczki lub imprezy powinni być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.
14. Uczestnikiem wycieczki lub imprezy zagranicznej może być osoba ubezpieczona od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.

§ 5 Obowiązki uczestników wycieczki

1. Uczestnik wycieczki jest zobowiązany:
 - a) przybyć na miejsce zbiórki o wyznaczonej godzinie;
 - b) swoje przybycie zgłosić kierownikowi wycieczki lub opiekunowi;
 - c) poinformować opiekuna wycieczki o ewentualnym złym samopoczuciu i chorobie lokomocyjnej;
 - d) wykonywać polecenia kierownika, opiekunów, pilota i przewodnika;
 - e) przestrzegać zakazu palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych środków odurzających. Przeszukania ucznia w trakcie wycieczki szkolnej mogą dokonywać wyłącznie organy do tego uprawnione na podstawie ustawy (Kodeks Postępowania Karnego) i w ściśle przez ustawę określonych przypadkach,
 - f) w środkach transportu zająć miejsce w wyznaczone przez opiekuna;
 - g) nie zaśmiecać pojazdu;
 - h) korzystać z urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem;
 - i) w czasie postoju i zwiedzania nie oddalać się od grupy bez zgody opiekuna;
 - j) dbać o higienę i schludny wygląd;
 - k) nie oddalać się z miejsca zakwaterowania bez zgody opiekuna;

- l) w czasie przebywania w schroniskach i innych obiektach noclegowych przestrzegać postanowień i regulaminów tych obiektów;
- m) zachowywać się zgodnie z ogólnymi zasadami dobrego wychowania i kultury;
- n) pomagać słabszym i być życzliwym wobec innych uczestników.

§ 6 Finansowanie wycieczek

1. Plan finansowy musi określać ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika wycieczki oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki finansowane mogą być ze składek uczestników, środków Rady Rodziców lub innych źródeł.
3. Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów, chyba, że udział w imprezie może być sfinansowany z innych źródeł.
4. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.
5. Kierownik wycieczki oraz opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w imprezie.
6. Kierownik wycieczki odpowiada za terminowe regulowanie zobowiązań finansowych z nią związanych.

§ 7 Dokumentacja wycieczki

1. Karta wycieczki (imprezy) krajowej jednodniowej wraz z listą uczestników – zał. 1.
2. Karta wycieczki (imprezy) krajowej kilkudniowej wraz z listą uczestników – zał. 2.
3. Karta wycieczki (imprezy) zagranicznej jednodniowej wraz z listą uczestników – zał. 3.
4. Karta wycieczki (imprezy) zagranicznej kilkudniowej wraz z listą uczestników – zał. 4.
5. Lista uczestników wycieczki (imprezy) – zawiera: lp., nazwiska i imiona uczestników.
6. Harmonogram i plan finansowy wycieczki (imprezy).
7. Pisemne zgody rodziców/opiekunów prawnych uczniów na udział w wycieczce (imprezie) – zał. 5.
8. Regulamin zachowania się uczniów podczas wycieczki (imprezy) – zał. 6 z zebranymi podpisami uczniów potwierdzającymi zapoznanie się.
9. Zgoda Dyrektora dla kierownika wycieczki (imprezy) na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki – zał. 7.
10. Zgoda Dyrektora na pełnienie funkcji opiekuna wycieczki (imprezy) dla rodzica/osoby pełnoletniej – zał. 8.
11. Zakres czynności kierownika wycieczki (imprezy) – zał. 9.
12. Zakres czynności opiekuna wycieczki (imprezy) – zał. 10.
13. Dowód ubezpieczenia wszystkich uczestników wycieczki (imprezy) od następstw nieszczęśliwych wypadków (w przypadku dodatkowego ubezpieczenia).

14. Rozliczenie finansowe wycieczki (imprezy) po jej zakończeniu, które należy złożyć w terminie 2 tygodni od dnia jej zakończenia u dyrektora szkoły.

15. Dokumentacja wycieczki (imprezy), o której mowa w punkcie 1 - 14 winna być złożona w terminie minimum 2 dni przed jej rozpoczęciem do zatwierdzenia, w przypadku wycieczki zagranicznej termin wynosi 21 dni.

§ 8 Postanowienia końcowe

1. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce klasowej organizowanej w dniach zajęć szkolnych mają obowiązek brać udział w zajęciach z klasą wskazaną przez dyrektora.
2. Kierownik wycieczki może zaproponować rodzicom dodatkowe ubezpieczenie jej uczestników oraz poinformować ich o konsekwencjach braku ubezpieczenia w przypadku wycieczki krajowej.
3. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
4. Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie z kryteriami ocen z zachowania zawartych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.
5. W przypadku naruszenia przez ucznia § 5 punkt 1e regulaminu zawiadamia się jego rodziców/opiekunów prawnych oraz dyrektora szkoły. Rodzice/opiekunowie prawni zobowiązani są do natychmiastowego odebrania dziecka z wycieczki.
6. Za szkody wyrządzone w czasie wycieczki przez ucznia odpowiedzialność finansową ponoszą jego rodzice/opiekunowie prawni.
7. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły, Regulaminu Pracy oraz rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej i Sportu: w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki.